

SLOVNÍK POUŽITÝCH POJMOV

Kniha sa zaoberá problematikou spojovania v rýchlych komunikačných sieťach, ktorá vnáša do technickej terminológie mnoho nových pojmov. Preto bol do textu zaradený tento slovník, ktorý podáva definície jednotlivých pojmov. Ak je v zátvorke uvedený slovenský preklad, používa sa aj v texte, ináč je používaná len originálna verzia pojmu. Mnoho výrazov ešte nemá slovenský ekvivalent, niektoré výrazy budú prevdepodobne používané len v originálnej verzii.

Admission Control - jeden zo spôsobov preventívneho riadenia zaťaženia multiplexu v ATM sieti.

Available Bit Rate Service (ABR) - (Služba s dostupnou bitovou rýchlosťou) - je služba v ATM sieti, ktorá je určená pre dátové aplikácie, ktoré potrebujú variabilné prenosové pásmo, ale tolerujú nepredvídané oneskorenie buniek.

Bit Error Ratio (BER) - (Početnosť bitových chýb) - počet správne prenesených bitov v informačnom poli k celkovému počtu bitov v informačnom poli.

Cell - (Bunka) - blok dát pevnej dĺžky. Je identifikovaný návestím v ATM vrstve B-ISDN protokolového referenčného modelu.

Cell delineation - identifikácia hraníc bunky v ATM multiplexe.

Cell Loss Ratio (CLR) - (Početnosť straty buniek) - počet stratených buniek k celkovému počtu vyslaných buniek.

Cell Transfer Delay - (Prenosové oneskorenia buniek) - je čas $t_2 - t_1$ medzi výskytom dvoch odpovedajúcich úspešných udalostí prenosu bunky, CRE_1 v čase t_1 a CRE_2 v čase t_2 , kde $t_2 \geq t_1$ a $t_2 - t_1 \leq T_{max}$. T_{max} je maximálne prenosové oneskorenie bunky.

Circuit Emulation - schéma, ktorá emuluje virtuálne spojenie v sieti s prepájaním paketov ako keby to bolo reálne spojenie v sieti s prepájaním okruhov.

Connection oriented service - prenos dátových jednotiek zo zdrojového prístupového bodu do jedného, alebo viacerých cieľových prístupových zdrojov služby pomocou dopredu zostaveného spojenia.

Connectionless service - služba, ktorá dovoľuje prenos informácie medzi používateľmi bez potreby predchádzajúceho zriadenia end-to-end spojenia.

Constant Bit Rate Service (CBR) - (Služba s konštantnou bitovou rýchlosťou) - je služba v ATM sieti, ktorá vyžaduje statické prenosové pásmo počas celej dĺžky spojenia. Toto pásmo je definované ako *Peak Cell Rate* hodnota.

Directional Coupler - (smerovací väzobný člen) - základný spojovací prvok vo vlnovodných optických spojovacích elementoch s priestorovým delením.

Distributed Sample Scrambler - príklad triedy skramblerov, v ktorých znáhodňovanie vysielaného dátového prúdu je dosiahnuté modulo pričítaním pseudo náhodnej sekvencie.

Distribution Service - (Distributívna služba) - služba charakterizovaná jednosmerným tokom informácie z daného bodu v sieti k iným lokáciám.

Entity - (Entita) - základný funkčný blok v uvažovanej vrstve referenčného modelu OSI.

Header - (Hlavička) - vnútorné bity bunky, potrebné pre prenos informačnej časti (*Payload*) v sieti.

Interactive Service - (Interaktívna služba) - služba, ktorá poskytuje prostriedky pre dvojsmernú výmenu informácií medzi používateľmi.

ISDN - (Digitálna sieť integrovaných služieb) - digitálna sieť služieb, ktorá zabezpečuje digitálne spojenie medzi rozhraniami používateľ - sieť (*User-Network Interface*).

Isochronous Service - (Izochrónna služba) - služba v reálnom čase, ktorá akceptuje len veľmi malú, alebo nulovú hodnotu zmeny oneskorenia výstupného signálu.

Jitter - krátkodobé odchýlky charakteristických okamihov digitálneho signálu od ich referenčnej polohy v čase.

LAN Emulation (LE) - emulácia siete LAN - je služba navrhovaná v ATM Forum, ktorá zabezpečuje komunikáciu sietí LAN cez ATM sieť a tiež komunikáciu ATM pracovných staníc navzájom a so sieťami LAN.

Layer - (Vrstva) - koncepčná oblasť, ktorá zahŕňa jednu, alebo viacero funkcií medzi vrchnejšou a spodnejšou hranicou v hierarchii funkcií.

Leaky Bucket - (Deravé vedro) - dohľadová funkcia (*Police Function*) v ATM sieti, ktorá slúži na zabránenie preťaženia ATM multiplexu.

Local Node - (Miestny uzol) - uzol v synchronnej sieti, ktorý má rozhranie s účastníckym terminálom.

Master-Slave Synchronization - (Nútená synchronizácia) - synchronizačný systém, ktorý obsahuje jeden referenčný oscilátor ku ktorému sú fázovo viazané ostatné oscilátory.

Maximum Burst Size (MBS) - parameter daný pre *VBR (Variable Bit Rate)* kategórie služieb, ktorý určuje maximálne dĺžky zhlukov buniek.

Message mode - mód služby poskytovaný AAL typ 3/4, kde AAL-SDU prechádza cez AAL rozhranie presne ako jedna AAL-IDU.

Meta-signalling - (Meta signalizácia) - procedúra pre vybudovanie, kontrolu a zrušenie signalizačných virtuálnych kanálov.

Minimum Cell Rate (MCR) - parameter daný pre *ABR (Available Bit rate)* službu kategóriu služieb, ktorý určuje minimálnu akceptovateľnú rýchlosť prenosu buniek.

Mutual Synchronization - (Vzájomná synchronizácia) - synchronizačný systém, ktorý neobsahuje referenčný oscilátor.

Network-Node Interface - rozhranie v sieťovom uzle, ktorý je použitý na spojenie s iným sieťovým uzlom.

Pipeline Processor - (zreťazený procesor) - paralelný procesor, v ktorom sa inštrukcie prevádzajú tak, že niekoľko jednotiek môže súčasne spracovávať príslušné časti niekoľkých inštrukcií.

Payload - (Informačná časť bunky) - informačná časť bunky, ktorá prenáša užitočnú informáciu.

Peak Cell Rate - (Špičková hodnota rýchlosti prenosu buniek) - je maximálna bitová rýchlosť buniek v ATM sieti, ktorá je vyžadovaná od siete pri zostavovaní spojenia.

Peer entities - entity v rovnakej vrstve.

Police Function - (Dohľadová funkcia) - jeden zo spôsobov preventívneho riadenia zaťaženia multiplexu v ATM sieti.

Primitive - abstraktný, na implementácii nezávislý popis vzájomných akcií medzi používateľom a poskytovateľom služieb. (*Service User* a *Service Provider*).

Protocol - (Protokol) - množina sématických a syntaktických pravidiel, ktorá určuje chovanie funkčných jednotiek pri komunikácii.

Retrieval Service - je to interaktívna služba (*Interactive Service*), ktorá umožňuje prístup k informáciám v databázovom centre. Tieto informácie sú posielané k používateľovi len na požiadanie. Prenos informácie je riadený používateľom.

Service primitive - pozri *Primitive*.

Service Provider - (Poskytovateľ služieb) - abstrakcia celkového množstva entít, ktoré poskytujú služby odpovedajúcim používateľom služieb.

Service User - (Používateľ služieb) - Entita v jedinom otvorenom systéme vypoužívajúca služby pomocou bodov prístupu k službe (*Service Access Point*).

Slave Clock - (Podriadený oscilátor) - oscilátor, ktorého výstup je fázovo viazaný k časovaciemu signálu prijatému od oscilátora vyššej kvality

Streaming mode - mód služby poskytovaný AAL typ 3/4, kde AAL-SDU prechádza cez AAL rozhranie ako jedna, alebo viac AAL-IDU.

Sustainable Cell Rate (SCR) - parameter daný pre *VBR (Variable Bit Rate)* kategórie služieb, ktorý určuje horné hranice priemerných rýchlostí prenosu buniek

Switching Fabric - viacstupňová spojovacia sieť zložená zo spojovacích elementov.

Transfer Mode - (Transfer mód) - prepájacie, prenosové a multiplexné techniky použité v telekomunikačnej sieti.

Transit Node - (Tranzitný uzol) - uzol v synchrónnej sieti, ktorý má rozhranie s iným uzlom a nemá rozhranie s účastníckym terminálom.

Unassigned Cell (Idle Cell) - (Prázdna bunka) - bunky v ATM multiplexe u ktorých hlavička má špecifickú hodnotu a informačné pole neobsahuje žiadnu informáciu.

Unspecified Bit Rate Service (UBR) - (Služba s nešpecifikovanou bitovou rýchlosťou) - je služba v ATM sieti, ktorá nevyžaduje prenos v reálnom čase, ale bez garancie kvality služby (QoS).

User-Network Interface - (Rozhranie používateľ-sieť) - rozhranie medzi terminálovým zariadením a zakončením siete.

Variable Bit Rate Service (VBR) - (Služba s variabilnou bitovou rýchlosťou) - je služba v ATM sieti, ktorá vyžaduje premenlivé prenosové pásmo počas spojenia. VBR služba sa ešte môže deliť na VBR službu v reálnom čase (rt-VBR) a VBR službu bez potreby prenosu v reálnom čase (nrt-VBR).

VC Switch - (VC spínač) - sieťový prvok, ktorý spája VC linky, ukončuje VP spojenie (*Virtual Path Connection*) a mení hodnotu VCI. Je riadený riadiacou rovinou.

Virtual Channel - (Virtuálny kanál) - koncept použitý k popisu jednosmerného transportu ATM buniek patriacich k tej istej hodnote identifikátora VCI.

Slovník použitých pojmov

Virtual Channel Connection - (Spojenie virtuálnym kanálom) - zreťazenie virtuálnych kanálov medzi dvoma bodmi, do ktorých má prístup adaptačná vrstva.

Virtual Circuit - typ ATM spojenia, ktoré zahŕňa procedúry vytvorenia a zrušenia spojenia tak, že návštevy v bunke nemusí niesť kompletnú smerovaciu informáciu.

Virtual Path - (Virtuálna cesta) - koncept použitý k popisu jednosmerného transportu ATM buniek patriacim k virtuálnym kanálom s tou istou hodnotou identifikátora VPI.

Virtual Path Connection - (Spojenie virtuálnou cestou) - zreťazenie virtuálnych ciest medzi bodom, kde je určená hodnota VCI (Virtual Channel Identifier) a bodom, kde táto hodnota je zmenená, alebo zrušená.

VP Cross-connect - sieťový prvok, ktorý spája VP linky. Mení hodnoty VPI a je riadený riadiacou rovinou.

Wander - dlhodobé odchýlky charakteristických okamihov digitálneho signálu od ich referenčnej polohy v čase. (Pojem dlhodobý v tomto prípade znamená, že zmeny majú frekvenciu menšiu ako 10 Hz.)